Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 9. juni 2026
(OR. en)

10269/26
ADD 1

Interinstitutionel sag:
2026/0137 (NLE)

SOC 375
EMPL 199
ECOFIN 788
EDUC 256

FØLGESKRIVELSE

fra:	Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	3. juni 2026
til:	Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union
Komm. dok. nr.:	COM(2026) 510 annex
Vedr.:	BILAG til Forslag til RÅDETS AFGØRELSE om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2026) 510 annex.

Bilag: COM(2026) 510 annex

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 3.6.2026
COM(2026) 510 final

ANNEX

BILAG

til

Forslag til RÅDETS AFGØRELSE

om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker

Retningslinje 5: Skabe øget efterspørgsel efter arbejdskraft

Medlemsstaterne bør fremme en bæredygtig social markedsøkonomi. De bør lette og støtte investeringer og fremme innovationsdrevet vækst og produktivitetsvækst med henblik på at skabe job af høj kvalitet, navnlig i forbindelse med den digitale, den grønne og den demografiske omstilling, de voksende sikkerheds- og forsvarsbehov og i lyset af Unionens og de nationale overordnede beskæftigelsesmål for 2030. Medlemsstaterne bør anvende integrerede tilgange, der afspejler de forskellige regioners og territoriers særlige udfordringer og udviklingspotentiale. Med henblik herpå bør de reducere de hindringer, som virksomheder står over for, når de ansætter medarbejdere, bl.a. ved at reducere den administrative byrde, og når de udvider deres aktiviteter, samt fremme ansvarligt iværksætteri og reel selvstændig virksomhed. Medlemsstaterne bør fremme udviklingen af den sociale økonomi, herunder socialøkonomiske virksomheder. De bør udvikle og gennemføre tilknyttede foranstaltninger og strategier, fremme social innovation og tilskynde til forretningsmodeller, der skaber beskæftigelsesmuligheder af høj kvalitet, navnlig for personer, der står længst fra arbejdsmarkedet, eller som er underrepræsenterede.

For at styrke modstandsdygtigheden over for mulige chok kan veludformede korttidsarbejdsordninger og lignende ordninger sammen med målrettet uddannelse hjælpe arbejdstagere med at forblive i beskæftigelse under midlertidige nedgangsperioder og i forbindelse med virksomheders omstruktureringer, samtidig med at de letter den dynamiske reallokering af arbejdskraft i økonomien. Veludformede incitamenter til ansættelse og omstilling samt foranstaltninger vedrørende opkvalificering og omskoling, der er udviklet i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter, kan også understøtte strukturelle omstillinger ved at lette omstruktureringsprocesser og reallokeringen af arbejdskraft fra sektorer i tilbagegang til sektorer i fremgang. De kan derfor bidrage til at modernisere økonomien, herunder gennem den dermed forbundne kompetenceudvikling.

Beskatningen bør omlægges fra arbejde til andre kilder, der i højere grad understøtter vækst samt klima- og miljømål, samtidig med at kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet fremmes, og indtægtsgrundlaget for passende social beskyttelse og vækstfremmende udgifter sikres. En meget konkurrencedygtig og innovativ økonomi, tilstrækkelige indkomster og rimelige lønninger samt gode arbejdsvilkår bør fremmes som centrale elementer til sikring af jobkvalitet, og de skaber sammen med kompetenceudvikling, karriereudvikling og jobsikkerhed en positiv spiral af personlig bemyndigelse, produktivitet og økonomisk vækst. Medlemsstaterne bør fremme kollektive overenskomstforhandlinger om lønfastsættelse. Medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter bør under hensyntagen til national praksis og til arbejdsmarkedets parters uafhængighed sikre, at alle arbejdstagere har passende lønninger ved at drage fordel af kollektive overenskomster eller passende lovbestemte mindstelønninger, idet der tages hensyn til den deraf følgende indvirkning på konkurrenceevne, skabelse af kvalitetsjob, købekraft og fattigdom blandt personer i arbejde.

Retningslinje 6: Styrke udbuddet af arbejdskraft og forbedre adgangen til beskæftigelse og erhvervelse af færdigheder og kompetencer gennem hele livet

I forbindelse med den digitale og den grønne omstilling, de demografiske ændringer og de geopolitiske forskydninger samt sikkerheds- og forsvarsområdets stigende betydning og det dermed forbundne behov for større strategisk autonomi for Unionen, herunder hvad angår teknologisk suverænitet, bør medlemsstaterne fremme konkurrenceevnen, produktiviteten, beskæftigelsesegnetheden og udviklingen af den menneskelige kapital. Med henblik herpå bør

de fremme tilegnelsen af færdigheder og kompetencer i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov med fokus på strategiske sektorer og værdikæder, der er udpeget i Unionens og national industripolitik. De bør afhjælpe kompetence- og arbejdskraftmangel, bl.a. gennem bedre og mere rettidig viden om kompetencebehov, herunder i lyset af Unionens og de nationale overordnede mål for kompetencer for 2030. Medlemsstaterne bør også modernisere deres uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer og investere i dem, også i landdistrikter og fjerntliggende områder, herunder den tilknyttede infrastruktur, for at tilbyde uddannelse og erhvervsuddannelse af høj kvalitet, som er tilgængelig og inkluderende, og fremme øget opkvalificering og omskoling. Dette bør også sikre, at arbejdsstyrken har de rette kompetencer til at udvikle og anvende løsninger i lyset af den hastigt skiftende udvikling inden for deep tech. Medlemsstaterne bør samarbejde med arbejdsmarkedets parter, udbydere af uddannelse og erhvervsuddannelse, virksomheder og andre interessenter om at afhjælpe strukturelle svagheder i deres uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer.

Der bør lægges særlig vægt på at imødegå tilbagegangen i unges uddannelsesresultater, navnlig hvad angår grundlæggende færdigheder (læse- og skrivefærdigheder, matematik, naturvidenskab, digitale færdigheder og medborgerskabskompetencer), herunder gennem målrettet støtte til ugunstigt stillede grupper. Der er behov for en indsats for at tackle de udfordringer, som lærerfaget står over for, herunder ved at forbedre dets tiltrækningskraft og arbejdsvilkår, afhjælpe lærermangel og investere i læreres og underviseres digitale færdigheder og kompetencer. For at skabe et grundlag for tilpasningsevne og modstandsdygtighed gennem hele livet bør uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne udstyre alle elever og studerende med de vigtigste kompetencer såsom grundlæggende og digitale færdigheder, herunder AI-færdigheder, samt tværgående kompetencer, iværksætterfærdigheder og kritisk tænkning i lyset af truslen fra desinformation.

For at styrke beskæftigelsesegnetheden og fremme skabelsen af job af høj kvalitet og jobomstillinger bør medlemsstaterne støtte voksne i den erhvervsaktive alder i at få adgang til uddannelse og øge incitamenterne og motivationen til at deltage i uddannelse, herunder, hvor det er relevant, gennem individuelle læringskonti, pålidelige kvalitetsvurderinger af uddannelse og mikroeksamensbeviser. De bør gøre det muligt for alle at forudse arbejdsmarkedets behov og bedre tilpasse sig dem, navnlig gennem løbende opkvalificering og omskoling og ved at tilbyde integreret karrierevejledning og rådgivning.

Medlemsstaterne bør fremme lige muligheder for alle ved at afhjælpe uligheder inden for uddannelse og erhvervsuddannelse, herunder territoriale forskelle i adgangen hertil. Børn bør sikres adgang til økonomisk overkommelig førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet i overensstemmelse med "Barcelonamålene" og den europæiske børnegaranti. Medlemsstaterne bør hæve det samlede kvalifikationsniveau, nedbringe antallet af unge, der forlader uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemet tidligt, og støtte lige adgang til uddannelse for børn fra ugunstigt stillede grupper og børn i fjerntliggende områder. De bør også øge attraktiviteten, kvaliteten og arbejdsmarkedsrelevansen af erhvervsrettet uddannelse (VET), støtte adgang til og gennemførelse af videregående uddannelser og øge antallet af dimittender inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvidenskab og matematik (STEM) både inden for VET og videregående uddannelser, især kvinder. Toppræstationer og fremragende uddannelsesresultater bør også støttes, da de bidrager til at fremme Unionens fremtidige innovationspotentiale og konkurrenceevne. Medlemsstaterne bør lette unges overgang fra uddannelse til beskæftigelse gennem lettilgængelige praktikophold og lærlingeuddannelser af høj kvalitet samt vejledningstjenester og øge voksnes deltagelse i læring, navnlig blandt lærende fra ugunstigt stillede baggrunde og de mindst kvalificerede.

Medlemsstaterne bør forbedre og øge udbuddet af og deltagelsen i fleksibel grundlæggende og løbende VET og styrke arbejdsbaseret læring i VET-systemerne. Derudover bør medlemsstaterne øge relevansen af videregående uddannelser og, hvor det er relevant, forskning, forbedre viden om kompetencebehov, gøre færdigheder og kvalifikationer mere synlige og sammenlignelige, herunder dem, der er erhvervet i udlandet, og sikre en mere konsekvent anvendelse af EU-dækkende klassifikationer (dvs. ESCO), øge mulighederne for validering og anerkendelse af færdigheder og kompetencer, der er erhvervet uden for formel uddannelse og erhvervsuddannelse, og fremme hurtigere anerkendelse af kvalifikationer for unionsborgere og tredjelandsstatsborgere, samtidig med at kvalitetsstandarderne opretholdes.

Medlemsstaterne bør give arbejdsløse og erhvervsinaktive personer effektiv, rettidig, koordineret og skræddersyet bistand i form af støtte til jobsøgning, opkvalificering og omskoling samt adgang til andre støttetjenester, idet der lægges særlig vægt på sårbare grupper. Omfattende strategier, der omfatter dybdegående individuelle vurderinger af arbejdsløse og validering af tidligere erhvervserfaring, bør gennemføres så hurtigt som muligt og senest efter 18 måneders arbejdsløshed med henblik på i væsentlig grad at nedbringe og forebygge langtidsledighed. Ungdomsarbejdsløshed og udfordringen med unge, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse (NEET'er), bør fortsat tackles ved at forebygge tidligt ophør med uddannelse og erhvervsuddannelse og forbedre overgangen fra skole til arbejde sideløbende med den fulde gennemførelse af den styrkede ungdomsgaranti, navnlig ved at give unge i alderen 15-29 år et tilbud inden for 4 måneder for at sikre en tidlig indsats.

Medlemsstaterne bør tilstræbe at fjerne barrierer og disincitamenter for deltagelse på arbejdsmarkedet og skabe incitamenter hertil, navnlig for lavtlønnede, sekundære forsørgere (ofte kvinder), ældre, personer med handicap og dem, der er længst væk fra arbejdsmarkedet, herunder personer med migrantbaggrund og romaer. Medlemsstaterne bør bidrage til at fremme udbuddet af arbejdskraft og mangel på samme, navnlig ved at fremme ordentlige arbejdsvilkår, sikre, at udformningen af skatte- og socialsikringssystemer tilskynder til deltagelse på arbejdsmarkedet, og at aktive arbejdsmarkedspolitikker er effektive og tilgængelige, hvor arbejdsmarkedets parters rolle respekteres. Medlemsstaterne bør også støtte et arbejdsmiljø, der er tilpasset personer med handicap, og som tilbyder ikkesegregeret beskæftigelse af høj kvalitet og karriereudvikling, herunder gennem målrettet finansiel og teknisk støtte, information og bevidstgørelse samt tjenester, som gør det muligt for dem at deltage på arbejdsmarkedet og i samfundet.

Medlemsstaterne bør sikre ligestilling mellem kønnene og øget deltagelse på arbejdsmarkedet for kvinder, herunder hvad angår karriereudvikling, ved at bekæmpe kønsstereotyper, fjerne barrierer for adgang til lederstillinger på alle beslutningsniveauer og bekæmpe vold og chikane på arbejdspladsen. Der bør sikres lige løn for samme arbejde eller arbejde af samme værdi samt løngennemsigtighed. Balancen mellem arbejdsliv, familieliv og privatliv for både kvinder og mænd bør fremmes, navnlig gennem adgang til økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet samt økonomisk overkommelig førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet. Medlemsstaterne bør sikre, at forældre og andre med omsorgsforpligtelser gives mulighed for at benytte sig af passende familieorlovsordninger og fleksible arbejdsordninger med henblik på at forene arbejds-, familie- og privatliv, og bør fremme en afbalanceret udnyttelse af disse rettigheder mellem forældrene.

Som et supplement til at udnytte potentialet i Unionens indenlandske arbejdsstyrke bør medlemsstaterne tiltrække talent og kompetencer fra lande uden for Unionen via lovlige migrationsveje, samtidig med at de sikrer retfærdig rekruttering samt arbejdsretlige og sociale rettigheder. Medlemsstaterne bør sikre, at procedurerne for anerkendelse af

tredjelandsstatsborgeres kvalifikationer i forbindelse med procedurer for lovlig migration er enkle, effektive og letter hurtig adgang til lovregulerede erhverv. Medlemsstaterne bør i højere grad engagere sig i talentpartnerskaber for at styrke de lovlige migrationsveje ved at iværksætte nye mobilitetsordninger og sørge for en effektiv integrationspolitik for arbejdstagere og deres familier, der omfatter uddannelse og erhvervsuddannelse, beskæftigelse, social beskyttelse, sundhed og bolig.

Retningslinje 7: Forbedre arbejdsmarkedernes funktion og effektiviteten af den sociale dialog

Medlemsstaterne bør samarbejde med arbejdsmarkedets parter om at sikre retfærdige, gennemsigtige og forudsigelige arbejdsvilkår. For at forbedre jobkvaliteten bør de mindske og forebygge segmenteringen på arbejdsmarkederne, bekæmpe sort arbejde og proforma-selvstændig beskæftigelse og fremme overgangen til tidsubegrænsede ansættelsesforhold. Regler om ansættelsesbeskyttelse, arbejdsret og arbejdsmarkedsinstitutioner bør skabe både et passende miljø for rekruttering og den nødvendige fleksibilitet, så arbejdsgivere hurtigt kan tilpasse sig ændringer i de økonomiske forhold. Samtidig bør de beskytte arbejdstagerrettigheder og sikre social beskyttelse. Fremme af anvendelsen af fleksible arbejdsordninger, f.eks. hjemmearbejde, kan bidrage til højere beskæftigelsesniveauer og mere inkluderende arbejdsmarkeder. Der bør sikres et sikkert og sundt arbejdsmiljø, og trivsel på arbejdspladsen og selvstændighed i arbejdet bør fremmes som elementer, der bidrager til jobkvalitet.

Medlemsstaterne bør støtte arbejdstagere og arbejdsgivere i den digitale omstilling, herunder ved at fremme en effektiv, ansvarlig, inkluderende og etisk anvendelse af AI-værktøjer, der øger produktiviteten og supplerer den menneskelige arbejdskraft. For at fremme en tillidsbaseret tilgang til teknologi og innovation på arbejdspladsen bør medlemsstaterne også overvåge virkningerne for arbejdsmarkedets funktion, herunder rekrutteringspraksis, og drage nytte af den rolle, som den sociale dialog og kollektive forhandlinger spiller. Usikre arbejdsvilkår bør forebygges, herunder inden for platformsarbejde og atypiske arbejdskontrakter, ved at sikre retfærdighed, gennemsigtighed, ikkeforskelsbehandling og ansvarlighed ved anvendelsen af algoritmer og ved at bekæmpe urimelige ansættelsesforhold. Der bør sikres adgang til effektiv og upartisk tvistbilæggelse og ret til genoprejsning, herunder passende erstatning, hvor det er relevant, i tilfælde af uberettiget afskedigelse.

Medlemsstaterne bør effektivt aktivere og støtte personer, der kan deltage på arbejdsmarkedet, navnlig underrepræsenterede grupper såsom kvinder og unge, samt personer i sårbare situationer såsom lavtuddannede og langtidsledige, personer med handicap, personer med migrantbaggrund, personer fra romasamfund og ældre arbejdstagere. Medlemsstaterne bør styrke aktive arbejdsmarkedspolitikkers omfang og effektivitet ved at øge deres tilgængelighed, rækkevidde og dækning og ved at knytte dem bedre sammen med sociale tjenester, uddannelse og indkomststøtte til arbejdsløse. Medlemsstaterne bør styrke de offentlige arbejdsformidlingers kapacitet til at yde jobsøgende rettidig og skræddersyet bistand, herunder gennem resultatbaseret styring og øget kapacitet til at anvende data og digital teknologi, samt ved at gøre bedst mulig brug af EU-midler. De private arbejdsformidlinger spiller også en rolle i denne henseende.

Medlemsstaterne bør give de arbejdsløse passende arbejdsløshedsunderstøttelse af en rimelig varighed i overensstemmelse med deres bidrag og de nationale regler for støtteberettigelse. Arbejdsløshedsunderstøttelse bør ikke forhindre en hurtig tilbagevenden til arbejdsmarkedet og bør være ledsaget af aktive arbejdsmarkedspolitikker.

Læringsmobilitet, navnlig inden for VET og for lærlinge og lærende med begrænset mobilitetserfaring, samt arbejdstagernes mobilitet bør øges og støttes i tilstrækkelig grad med henblik på at forbedre deres færdigheder og beskæftigelsesegnethed. Hindringer for arbejdskraftens mobilitet inden for Unionen bør afhjælpes, herunder hindringer i forbindelse med verifikation af ægtheden af kvalifikationer fra andre medlemsstater og forståelsen af deres indhold, komplekse og byrdefulde procedurer for anerkendelse af erhvervskvalifikationer eller vanskeligheder med at gøre socialsikringsrettigheder gældende eller med at få adgang til dem. Retfærdige arbejdsvilkår for alle, der udøver grænseoverskridende aktivitet, herunder tredjelandsstatsborgere, bør sikres ved effektiv håndhævelse af national lovgivning og EU-lovgivning, en styrket håndhævelsesindsats og et styrket administrativt samarbejde mellem nationale forvaltninger samt bedre information til mobile arbejdstagere og virksomheder med støtte fra Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed.

Medlemsstaterne bør også bestræbe sig på at skabe de rette betingelser for nye arbejdsformer og arbejdsmetoder, så deres potentiale for jobskabelse udnyttes, samtidig med at det sikres, at de er i overensstemmelse med sociale rettigheder og arbejdstagerrettigheder. De bør håndhæve de gældende regler i forbindelse med atypiske kontrakter og nye arbejdsformer, såsom arbejde via digitale arbejdsplatforme. I den forbindelse kan arbejdsmarkedets parter spille en afgørende rolle, og medlemsstaterne bør støtte dem i at nå ud til og repræsentere mennesker i atypisk arbejde og nye former for arbejde. Medlemsstaterne bør også styrke håndhævelsen gennem tilstrækkelig kapacitet og målrettet uddannelse for arbejdstilsynene med hensyn til de udfordringer, der følger af nye arbejdsformer, herunder brugen af digitale teknologier og AI, såsom algoritmisk ledelse, overvågning af arbejdstagere og telearbejde.

Medlemsstaterne bør sikre et gunstigt miljø for den sociale toparts- og trepartsdialog på alle niveauer, herunder kollektive overenskomstforhandlinger, i den offentlige og private sektor i overensstemmelse med national ret og/eller praksis efter høring og i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter, samtidig med at deres autonomi respekteres. Medlemsstaterne bør inddrage arbejdsmarkedets parter på en systematisk, meningsfuld og rettidig måde i udformningen og gennemførelsen af beskæftigelsesmæssige, sociale og, hvor det er relevant, økonomiske og andre offentlige politikker, herunder i fastsættelsen og ajourføringen af lovbestemte mindstelønninger. Medlemsstaterne bør fremme en højere grad af dækning af kollektive overenskomstforhandlinger, herunder ved at styrke arbejdsmarkedets parters kapacitet, muliggøre effektive kollektive overenskomstforhandlinger på alle relevante niveauer og tilskynde til koordinering mellem og på tværs af disse niveauer. Arbejdsmarkedets parter bør tilskyndes til at forhandle og indgå kollektive overenskomster på områder, der er relevante for dem, i fuld respekt for deres uafhængighed og retten til kollektive skridt. Hvor det er relevant, bør medlemsstaterne med udgangspunkt i deres eksisterende nationale praksis tage hensyn til relevante civilsamfundsorganisationers erfaringer med beskæftigelse og sociale spørgsmål.

Retningslinje 8: Fremme lige muligheder for alle, støtte social inklusion og forebygge og bekæmpe fattigdom

Medlemsstaterne bør modernisere deres sociale beskyttelsessystemer for at sikre alle en tilstrækkelig, effektiv, virkningsfuld og bæredygtig social beskyttelse gennem alle livets faser, der er tilpasset behovene hos en aldrende befolkning. De bør fremme social inklusion og opadgående social mobilitet, støtte retfærdighed mellem generationerne og en retfærdig afvejning af støtten på tværs af aldersgrupper, tilskynde til deltagelse på arbejdsmarkedet, bekæmpe fattigdom og social udstødelse og håndtere uligheder, herunder gennem

udformningen af deres skatte- og ydelsessystemer, ved at vurdere forskellige politikkers fordelingsmæssige virkninger og samtidig bekæmpe forskelsbehandling i alle dens former. En supplering af de universelle strategier med målrettede strategier kan forbedre effektiviteten af de sociale beskyttelsessystemer. Medlemsstaterne bør øge gennemsigtigheden af og udnyttelsen af sociale beskyttelsesydelser, bl.a. gennem en etisk og sikker anvendelse af digitale værktøjer, og tage behørigt hensyn til den digitale kløft. Der bør lægges særlig vægt på sårbare husstande, som er mest berørt af den grønne og den digitale omstilling, klimaændringernes ulige virkninger og stigninger i leveomkostningerne, herunder bolig- og energiomkostninger. Medlemsstaterne bør træffe foranstaltninger for at afhjælpe mangler i adgangen til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende som en integreret del af indsatsen for at sikre jobkvalitet.

Der bør lægges særlig vægt på bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse i et livscyklusperspektiv fra barndom til alderdom i overensstemmelse med Unionens og de nationale overordnede mål for nedbringelse af fattigdom for 2030. Medlemsstaterne opfordres til at sikre politiske rammer for fattigdomsbekæmpelse. Med henblik på yderligere at forebygge og bekæmpe fattigdom, forskelsbehandling og stigmatisering bør der tages hånd om vanskeligheder ved at have råd til grundlæggende behov, såsom fødevarer, energi, en bolig og andre basale varer, samt manglende adgang til tjenesteydelser af høj kvalitet. Medlemsstaterne bør udvikle og integrere de tre områder af aktiv inklusion: tilstrækkelig indkomststøtte, inkluderende arbejdsmarkeder og adgang til støttetjenester af høj kvalitet for at opfylde individuelle behov. Systemer for social beskyttelse og inklusion bør sikre tilstrækkelige mindsteindkomstydelser for alle, der ikke har tilstrækkelige ressourcer, og fremme social inklusion ved at støtte og tilskynde folk til at deltage på arbejdsmarkedet og i samfundet, herunder ved hjælp af målrettet levering af sociale tjenester. Medlemsstaterne bør sikre, at alle har adgang til grundlæggende tjenesteydelser af god kvalitet. Tilgængeligheden af økonomisk overkommelige, lettilgængelige tjenesteydelser af høj kvalitet, såsom førskoleundervisning og børnepasning, skolefritidsordning, uddannelse, erhvervsuddannelse, boliger, sundhedspleje og langtidspleje, er en nødvendig forudsætning for at sikre lige muligheder, bl.a. ved at afhjælpe fødevaremangler og materielle mangler. For at bryde den negative sociale arv bør der sættes særligt ind over for børnefattigdom og social udstødelse ved hjælp af omfattende og integrerede foranstaltninger, bl.a. gennem fuld gennemførelse af den europæiske børnegaranti.

Medlemsstaterne bør også sikre adgang til økonomisk overkommelige og bæredygtige boliger, herunder sociale boliger. Mobilisering af private og offentlige investeringer i økonomisk overkommelige boliger og sociale boliger er afgørende for at opnå fremskridt i en situation, hvor der også tages hånd om andre flaskehalse på udbudssiden. Desuden bør medlemsstaterne yde målrettet boligstøtte og andre støtteforanstaltninger til personer med behov eller i en sårbar situation. Socialøkonomiske boligudbydere, innovative finansieringsmodeller og målrettede foranstaltninger til at mobilisere ledige boliger kan udgøre byggesten i bæredygtige og inkluderende boligløsninger. Energi- og transportfattigdom bør bekæmpes, og modstandsdygtigheden over for sundhedsrisici og katastrofer, herunder katastrofer udløst af klimaændringer og miljøforringelse, bør styrkes ved hjælp af målrettede støtteforanstaltninger for lavindkomsthusholdninger og ugunstigt stillede grupper. Medlemsstaterne bør, hvor det er relevant, gøre effektiv brug af EU-midler til at investere i økonomisk overkommelige boliger og sociale boliger, studenterboliger, boligrenovering og tilknyttede tjenesteydelser. Der bør tages hensyn til de specifikke behov hos personer med handicap, herunder tilgængelighed. Hjemløshed og boligmæssig eksklusion bør specifikt bekæmpes ved at øge udbuddet af økonomisk overkommelige boliger og sociale boliger, styrke forebyggende foranstaltninger og

fremme en inkluderende, menneskecentreret, boligorienteret og integreret tilgang, som sikrer, at støtten opfylder de reelle behov.

I en situation med stigende levetid og andre demografiske ændringer bør medlemsstaterne sikre pensionssystemernes tilstrækkelighed og bæredygtighed for arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende. Pensionssystemerne bør sikre, at kvinder og mænd har lige muligheder for at optjene pensionsrettigheder, bl.a. ved at godskrive omsorgsperioder og fremme opsparing i brede og inkluderende supplerende ordninger. Pensionsreformer bør understøttes af politikker, der tager sigte på at reducere den kønsbetingede pensionsforskel, og af foranstaltninger, der forlænger arbejdslivet, såsom at lette aktiv aldring og ældre personers deltagelse på arbejdsmarkedet med henblik på at hæve den reelle pensionsalder. Medlemsstaterne bør fremme gennemsigtigheden af pensionsrettigheder, bl.a. gennem pensionssporingstjenester.

Medlemsstaterne bør sikre rettidig adgang til økonomisk overkommelige forebyggende og behandlende sundhedsydelser, samtidig med at bæredygtigheden på lang sigt sikres. I en situation med stigende efterspørgsel efter langtidspleje, som også er forbundet med demografiske ændringer, bør mangler med hensyn til tjenesteydelsernes tilstrækkelighed og tilgængelighed, mangel på arbejdskraft og dårlige arbejdsvilkår afhjælpes gennem omfattende og integrerede foranstaltninger. Desuden bør medlemsstaterne arbejde hen imod at udvikle plejemodeller, der er personcentrerede, sikrer smidige overgange mellem forskellige plejeforløb (f.eks. fra hospital til eget hjem og/eller institutionspleje) og håndterer behov inden for sundhedspleje og langtidspleje på en integreret måde.